

บทที่ 5

สรุปผลการศึกษา และข้อเสนอแนะ

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการศึกษาพฤติกรรมการเปิดรับ การใช้ประโยชน์ และความคิดเห็น ต่อแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงจากสื่ออินเทอร์เน็ต ของนักศึกษาระดับปริญญาโท มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ โดยมีวัตถุประสงค์ 3 ประการคือ

1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมการเปิดรับ การใช้ประโยชน์ และ ความคิดเห็นที่มีต่อแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงจากสื่ออินเทอร์เน็ตของนักศึกษาระดับปริญญาโท มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
2. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบการใช้ประโยชน์จากสื่ออินเทอร์เน็ต ของนักศึกษาระดับปริญญาโท มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ตามลักษณะทางประชากรศาสตร์
3. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงจากสื่ออินเทอร์เน็ตของนักศึกษาระดับปริญญาโท มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ตามลักษณะทางประชากรศาสตร์

การวิจัยในครั้งนี้ได้ทำการศึกษาจากกลุ่มตัวอย่าง 378 คน และใช้แบบสอบถามที่ผู้ศึกษา สร้างขึ้นเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลแล้วนำข้อมูลไปประมวลผลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ สำหรับสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่า t-test และการทดสอบความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA) ทดสอบความแตกต่างระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตามโดยกำหนดนัยสำคัญทางสถิติไว้ที่ระดับ .05 ซึ่งผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

สรุปผลการวิจัย

ลักษณะทางประชากรศาสตร์ของกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย และมีอายุระหว่าง 26 - 35 ปี ด้านชั้นปีการศึกษามากกว่าศึกษาอยู่ในชั้นปีที่ 2 และ 1 ในสัดส่วนที่ใกล้เคียงกัน โดยเกือบทั้งหมดศึกษาอยู่ในภาคปกติ

ด้านคณะที่กลุ่มตัวอย่างศึกษาอยู่ 5 อันดับแรกได้แก่ คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี คณะวิศวกรรมศาสตร์ คณะรัฐศาสตร์ คณะเศรษฐศาสตร์ และคณะศิลปศาสตร์ ตามลำดับ

พฤติกรรมการเปิดรับจากสื่ออินเทอร์เน็ตของนักศึกษาระดับปริญญาโทมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ด้านพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า กลุ่มตัวอย่างครึ่งหนึ่งมีพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ต 1-3 วัน/สัปดาห์ รองลงมา 4 – 6 วัน/สัปดาห์ และในแต่ละวันมีการใช้นาน 2- 4 ชั่วโมง ด้านสถานที่ในการเปิดใช้อินเทอร์เน็ต กลุ่มตัวอย่างมากกว่าครึ่งเปิดใช้ที่ทำงาน และมีวัตถุประสงค์เพื่อค้นคว้าหาข้อมูลเพิ่มเติมมากที่สุด รองลงมาเพื่อประกอบการทำงาน เพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูล และเพื่อความบันเทิง ตามลำดับ

ด้านเนื้อหาในการเปิดรับนั้น กลุ่มตัวอย่างมากกว่าครึ่งเปิดรับสื่ออินเทอร์เน็ตเพื่อรับเนื้อหาข่าวและสื่อ รองลงมาเปิดรับเนื้อหาความบันเทิง ด้านเทคโนโลยี ด้านการพาณิชย์ และเศรษฐกิจ และเพื่อรู้เรื่องคอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ต ตามลำดับ

การใช้ประโยชน์จากสื่ออินเทอร์เน็ตของนักศึกษาระดับปริญญาโทมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

การใช้ประโยชน์จากสื่ออินเทอร์เน็ตในภาพรวมของกลุ่มตัวอย่างอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.60 และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่ากลุ่มตัวอย่างมีการใช้ประโยชน์จากสื่ออินเทอร์เน็ตเพื่อติดตามข่าวสารความเคลื่อนไหวทางสังคมและเพื่อส่งไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์อยู่ในอันดับที่สูงสุด ค่าเฉลี่ย 4.47 รองลงมา เพื่อค้นคว้าหาข้อมูลเพิ่มเติม เพื่อส่งแลกเปลี่ยนไฟล์ข้อมูล เพื่อถ่ายโอนข้อมูล Download , เพื่อสนทนาร่วมแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับบุคคลอื่นในห้องสนทนา(Chat Room) เพื่อความบันเทิง (ดูหนัง ฟังเพลง) เพื่อเล่นเกมส์ เพื่อตั้งกระทู้ในกระดานข่าวอิเล็กทรอนิกส์ (Web Board) ค่าเฉลี่ย 4.37 4.30 4.01 3.24 3.21 2.76 2.70 ตามลำดับ ส่วนการใช้ประโยชน์เพื่อซื้อ-ขายสินค้าและบริการอยู่ในลำดับสุดท้าย ค่าเฉลี่ย 2.46

ความคิดเห็นต่อแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงจากสื่ออินเทอร์เน็ตของนักศึกษาระดับปริญญาโทมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ความคิดเห็นต่อแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงจากสื่ออินเทอร์เน็ตของกลุ่มตัวอย่างในภาพรวม อยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.94 และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบความคิดเห็นเรื่องเศรษฐกิจพอเพียงจากสื่ออินเทอร์เน็ตมากที่สุด 5 ลำดับแรก ได้แก่ การค้นคว้าทฤษฎีแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงจากสื่ออินเทอร์เน็ตช่วยลดภาระการเดินทางในการหาข้อมูลที่ต้องการได้เป็นอย่างดีมีค่าเฉลี่ย 4.61 รองลงมา แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงในสื่ออินเทอร์เน็ตสามารถปรับปรุงและพัฒนาให้ทันสมัยมากกว่าสื่ออื่นมีค่าเฉลี่ย 4.36 แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงในสื่ออินเทอร์เน็ตจะทำให้ได้รับประโยชน์และสามารถรับรู้ข่าวสารได้ดีกว่าสื่ออื่นมีค่าเฉลี่ย 3.99 ข้อมูลข่าวสารเรื่องเศรษฐกิจพอเพียงในสื่ออินเทอร์เน็ตมีความหลากหลายมากกว่าสื่ออื่นมีค่าเฉลี่ย 3.91 และสื่ออินเทอร์เน็ตช่วยเผยแพร่หลักเศรษฐกิจพอเพียงได้รวดเร็วมากกว่าสื่ออื่นมีค่าเฉลี่ย 3.85

การทดสอบสมมติฐาน

สมมติฐานการวิจัยที่ 1 นักศึกษาระดับปริญญาโท มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ที่มีลักษณะทางประชากรศาสตร์แตกต่างกัน จะมีการใช้ประโยชน์จากสื่ออินเทอร์เน็ตแตกต่างกัน

จากตารางที่ 4.13 - 4.18 ผลการทดสอบสมมติฐาน มีดังนี้

1.1 นักศึกษาระดับปริญญาโท มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ที่มีเพศแตกต่างกัน จะมีการใช้ประโยชน์จากสื่ออินเทอร์เน็ตแตกต่างกัน

1.2 นักศึกษาระดับปริญญาโท มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ที่มีอายุแตกต่างกันอย่างน้อย 2 ช่วงระดับ จะมีการใช้ประโยชน์จากสื่ออินเทอร์เน็ตแตกต่างกัน โดยกลุ่มตัวอย่างที่มีอายุมากกว่า 40 ปี มีความคิดเห็นต่อแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงจากสื่ออินเทอร์เน็ตน้อยกว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีอายุระหว่าง 21-40 ปี นอกจากนี้กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุระหว่าง 21-25 ปี ยังมีความคิดเห็นต่อแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงฯ มากกว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีอายุระหว่าง 26-40 ปี และกลุ่มตัวอย่างที่มีอายุระหว่าง 26-30 ปี มีความคิดเห็นต่อแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงฯ กว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีอายุระหว่าง 31-35 ปี เช่นกัน

1.3 นักศึกษาระดับปริญญาโท มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ที่มีชั้นปีการศึกษาแตกต่างกันอย่างน้อย 2 ช่วงระดับ จะมีการใช้ประโยชน์จากสื่ออินเทอร์เน็ตแตกต่างกัน โดยกลุ่มตัวอย่างที่

ศึกษาอยู่ในชั้นปีที่ 1 มีการใช้ประโยชน์จากสื่ออินเทอร์เน็ตมากกว่ากลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาอยู่ในชั้นปีที่ 2 และสูงกว่าชั้นปีที่ 2

1.4 นักศึกษาระดับปริญญาโท มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ที่มีภาคการศึกษาแตกต่างกัน จะมีการใช้ประโยชน์จากสื่ออินเทอร์เน็ตไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานการวิจัยที่ 2 นักศึกษาระดับปริญญาโท มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ที่มีลักษณะทางประชากรศาสตร์แตกต่างกัน จะมีความคิดเห็นต่อแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงจากสื่ออินเทอร์เน็ตแตกต่างกัน

จากตารางที่ 4.19 - 4.24 ผลการทดสอบสมมติฐาน มีดังนี้

2.1 นักศึกษาระดับปริญญาโท มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ที่มีเพศแตกต่างกัน จะมีความคิดเห็นต่อแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงจากสื่ออินเทอร์เน็ตไม่แตกต่างกัน

2.2 นักศึกษาระดับปริญญาโท มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ที่มีอายุแตกต่างกันอย่างน้อย 2 ช่วงระดับ จะมีความคิดเห็นต่อแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงจากสื่ออินเทอร์เน็ตแตกต่างกัน โดยกลุ่มตัวอย่างที่มีอายุระหว่าง 21 - 25 ปี 26-30 ปี และ 36-40 ปี มีความคิดเห็นต่อแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงจากสื่ออินเทอร์เน็ตมากกว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีอายุระหว่าง 31-35 ปี และน้อยกว่า 21 ปี นอกจากนี้กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุระหว่าง 21-25 ปี ยังมีความคิดเห็นต่อแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงมากกว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีอายุระหว่าง 26-30 ปี

2.3 นักศึกษาระดับปริญญาโท มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ที่มีชั้นปีการศึกษาแตกต่างกันอย่างน้อย 2 ช่วงระดับ จะมีความคิดเห็นต่อแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงจากสื่ออินเทอร์เน็ตแตกต่างกัน โดยกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาอยู่ในชั้นปีที่สูงกว่าชั้นปีที่ 2 มีความคิดเห็นต่อแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงจากสื่ออินเทอร์เน็ตน้อยกว่ากลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาอยู่ในชั้นปีที่ 1 และ 2

2.4 นักศึกษาระดับปริญญาโท มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ที่มีภาคการศึกษาแตกต่างกัน จะมีความคิดเห็นต่อแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงจากสื่ออินเทอร์เน็ตไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 5.1
สรุปผลการทดสอบสมมติฐาน

ตัวแปรต้น	ตัวแปรตาม	ค่านัย สำคัญ	ผลการทดสอบสมมติฐาน	
			เป็นไปตาม สมมติฐาน	ไม่เป็นไปตาม สมมติฐาน
สมมติฐานที่ 1				
- เพศ	การใช้ประโยชน์จาก สื่ออินเทอร์เน็ต	0.002*	✓	
- อายุ		0.000*	✓	
- ชั้นปีที่ศึกษา		0.000*	✓	
- ภาคการศึกษา		0.861		✓
สมมติฐานที่ 2				
- เพศ	ความคิดเห็นที่มีต่อ แนวคิดเศรษฐกิจ พอเพียงจากสื่อ อินเทอร์เน็ต	0.989		✓
- อายุ		0.000*	✓	
- ชั้นปีที่ศึกษา		0.001*	✓	
- ภาคการศึกษา		0.381		✓

* น้อยกว่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยเรื่องพฤติกรรมกาเปิดรับ การใช้ประโยชน์ และความคิดเห็น ต่อแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงจากสื่ออินเทอร์เน็ต ของนักศึกษาระดับปริญญาโท มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ สามารถนำมาอภิปรายผลตามประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

ผลจากการศึกษาวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุระหว่าง 26-30 ปีและ 31 – 35 ปี ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงความเปลี่ยนแปลงของสังคมไทยในแง่ของสถิติสตรี ที่ยุคสมัยก่อนผู้หญิงจะไม่ได้รับสิทธิในเรื่องการศึกษามากเท่าปัจจุบัน และเมื่อพิจารณาจากตัวแปรด้านอายุ ผู้วิจัยคาดว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่จะเป็นผู้ที่ทำงานแล้ว ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาด้านสถานที่ที่ใช้สื่ออินเทอร์เน็ต โดยผลจากการศึกษาปรากฏว่ากลุ่มตัวอย่างมีการใช้สื่ออินเทอร์เน็ตที่ทำงานมากที่สุด และมีวัตถุประสงค์ในการค้นคว้าหาข้อมูลเพิ่มเติม และเพื่อการทำงาน ซึ่งงานวิจัยนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ ธนัสต์ เกษมไชยานันท์¹ ที่ศึกษาเรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมกาใช้เว็บไซต์ของผู้ใช้อินเทอร์เน็ตในเขตกรุงเทพมหานคร” ผลการวิจัยพบว่ากลุ่มตัวอย่างมีวัตถุประสงค์ในการใช้อินเทอร์เน็ต 3 อันดับแรก ได้แก่ เพื่อสืบค้นข้อมูล เพื่อส่งข้อมูลและจดหมายทางอิเล็กทรอนิกส์ และเพื่อความบันเทิง

นอกจากนี้ยังพบว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีอายุแตกต่างกันจะมีการใช้ประโยชน์จากสื่ออินเทอร์เน็ต และความคิดเห็นที่มีต่อแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงจากสื่ออินเทอร์เน็ตแตกต่างกัน โดยกลุ่มตัวอย่างที่มีอายุระหว่าง 21-25 ปี จะมีการใช้ประโยชน์จากสื่ออินเทอร์เน็ตมากที่สุด และประโยชน์ที่ได้รับสูงสุดก็คือ เพื่อค้นคว้าหาข้อมูลเพิ่มเติม และเพื่อส่งแลกเปลี่ยนไฟล์ข้อมูล ตลอดจนมีความเห็นด้วยต่อแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงที่เผยแพร่ทางสื่ออินเทอร์เน็ตว่า สื่ออินเทอร์เน็ตช่วยลดภาวะการเดินทางในการหาข้อมูลได้เป็นอย่างดี และสื่ออินเทอร์เน็ตสามารถปรับปรุงและพัฒนาให้ทันสมัยมากกว่าสื่ออื่น ๆ

นอกจากนี้ยังพบว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีชั้นปีที่ศึกษาแตกต่างกันก็มีการใช้ประโยชน์จากสื่ออินเทอร์เน็ต และความคิดเห็นที่มีต่อแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงจากสื่ออินเทอร์เน็ตแตกต่างกัน โดยกลุ่มตัวอย่างที่มีการใช้ประโยชน์จากสื่ออินเทอร์เน็ตมากที่สุด คือกลุ่มตัวอย่างที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นปีที่ 1 ส่วนความคิดเห็นที่มีต่อแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงจากสื่ออินเทอร์เน็ตนั้น กลุ่ม

¹ธนัสต์ เกษมไชยานันท์, “ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมกาใช้เว็บไซต์ของผู้ใช้อินเทอร์เน็ตในเขตกรุงเทพมหานคร,” (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2544), น. บทคัดย่อ.

ตัวอย่างที่กำลังศึกษาในชั้นปีที่ 2 เห็นด้วยอย่างยิ่งว่า สื่ออินเทอร์เน็ตช่วยในการประหยัดเวลา มีความสะดวกและรวดเร็วในการค้นหาข้อมูลข่าวสาร ซึ่งผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับประโยชน์ 5 ประการของ Len Keeler² เรื่องการสื่อสารการตลาดแบบออนไลน์ ที่ว่าด้วยอินเทอร์เน็ตเป็นสื่อที่นำเสนอได้อย่างรวดเร็ว (Rapid Presentation) การนำเสนอข่าวสารด้านการตลาดลงในสื่อจำพวกวารสารหรือนิตยสารนั้น จำเป็นต้องใช้เวลานานนับสัปดาห์หรือนับเดือน แต่การสื่อสารผ่านเวิร์ลไวด์เว็บ เจ้าของสินค้าสามารถเผยแพร่ข่าวสารได้ภายในวันเดียวกับที่สร้างชิ้นงานขึ้น ดังนั้นจึงสรุปได้ว่าสื่อออนไลน์จึงเป็นสื่อที่เร็วที่สุดในการส่งผ่านข้อมูล

ในส่วนของตัวแปรด้านภาคการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีภาคการศึกษาที่แตกต่างกันจะมีการใช้ประโยชน์จากสื่ออินเทอร์เน็ตและความคิดเห็นที่มีต่อแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงจากสื่ออินเทอร์เน็ตไม่แตกต่างกัน โดยกลุ่มตัวอย่างที่ทำการสำรวจส่วนใหญ่เป็นนักศึกษาภาคปกติ ซึ่งผลการศึกษาวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับทฤษฎีของ Joseph T Klapper³ เกี่ยวกับการใช้ประโยชน์และความพอใจต่อสื่อ ซึ่งแต่เดิมงานวิจัยสื่อสารมวลชนนิยมศึกษาเกี่ยวกับผล (Effects) ของสื่อที่มีต่อบุคคล การศึกษาในแนวนี้นี้เป็นแนวตรงกันข้ามกับแนวคิดเดิม กล่าวคือ ไม่ได้ศึกษาว่าบุคคลเป็นผู้ถูกกระทำ (Passive person) ที่ต้องเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม หรือทัศนคติไปตามผลที่ได้รับจากสื่อ แต่พิจารณาในทางตรงกันข้ามว่าบุคคลเป็นผู้กระทำ (Active person) ที่มีความปรารถนาจะเลือกใช้สื่อเพื่อสนองความพอใจส่วนตัว บุคคลจะรับสื่อหรือเมื่อเลือกที่จะใช้ประโยชน์จากสื่อก็เพื่อตอบสนองความต้องการส่วนตัว

จากการที่ กลุ่มตัวอย่างใช้ประโยชน์จากสื่ออินเทอร์เน็ตเพื่อติดตามข่าวสารความเคลื่อนไหวทางสังคมเป็นส่วนใหญ่ นั้น เป็นเพราะว่าการใช้สื่ออินเทอร์เน็ตทำให้รู้สึกว่าเป็นคนที่ทันสมัย ได้รับความเคลื่อนไหวของสังคมตลอดเวลา ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีเกี่ยวกับการใช้ประโยชน์และความพอใจต่อสื่อ ของ Joseph T Klapper ที่ศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความต้องการ ความจำเป็นตามสภาวะทางจิตใจและสังคม เช่น ความต้องการที่จะเป็นคนรอบรู้ทันสมัย เป็นที่ยอมรับของบุคคลอื่น จึงเลือกที่จะเปิดรับสื่ออินเทอร์เน็ตเพื่อติดตามข่าวสารความเคลื่อนไหวทางสังคม มนุษย์มักจะสนใจเปิดรับข่าวสารเฉพาะที่ตนเองรู้สึกว่าสอดคล้องหรือตรงกับทัศนคติและความสนใจที่มีอยู่ และหลีกเลี่ยงสิ่งที่จะก่อให้เกิดความไม่สอดคล้องกับความคิดของตนเอง จึงเห็นได้ว่า การใช้สื่อนั้นเป็นพฤติกรรมที่เกิดขึ้นอย่างมีเป้าหมายและมี

² Len Keeler, Cyber Marketing (New York: Amacon,1995), pp. 145-146.

³ Joseph T. Klapper, The Effects of Mass Communication (New York: The Free Press, 1960), p. 11.

เหตุผล ขึ้นอยู่กับความต้องการหรือแรงจูงใจ แต่แต่ละคนมีแรงจูงใจแตกต่างกัน ดังนั้นการเลือกรับประโยชน์จากสื่อจึงต่างกันไปด้วย

จากการพิจารณาด้านความคิดเห็นที่มีต่อแนวทางการเผยแพร่แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงผ่านสื่ออินเทอร์เน็ต พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความเชื่อถือในระดับมากในทุกประเด็น เช่น ช่วยลดต้นทุนและเวลาในการแสวงหาข้อมูล , เนื้อหามีความหลากหลายมากกว่าสื่อแขนงอื่น , สามารถแลกเปลี่ยนข้อมูลกับบุคคลอื่นได้ในวงกว้าง และข้อมูลที่มีการเผยแพร่ผ่านอินเทอร์เน็ตนั้นสามารถปรับปรุงให้มีความทันสมัยได้ตลอดเวลา เป็นต้น

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากการศึกษากลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยเรื่อง พฤติกรรมการเปิดรับ การใช้ประโยชน์ และความคิดเห็นต่อแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงจากสื่ออินเทอร์เน็ต ของนักศึกษาระดับปริญญาโท มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ กลุ่มตัวอย่างได้แสดงความคิดเห็นและมีข้อเสนอแนะ เพื่อให้ผู้เกี่ยวข้องได้นำข้อมูลเพื่อนำไปพัฒนาดังนี้

1. อินเทอร์เน็ตเป็นสื่อที่ไม่เหมาะสมที่จะใช้ในการเผยแพร่ให้ความรู้ด้านแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง เนื่องจากประชาชนส่วนใหญ่ในประเทศจำนวนมากไม่สามารถเข้าถึงสื่ออินเทอร์เน็ตได้
2. สื่ออินเทอร์เน็ตไม่อาจเป็นเวทีในการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารด้านแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง กับบุคคลอื่นได้ในวงกว้าง เนื่องจากสื่อดังกล่าวไม่ถือว่าเป็นที่ยอมรับเมื่อเทียบกับสื่ออื่น ซึ่งอาจจะเป็นเพราะว่าสื่ออินเทอร์เน็ตไม่มีผู้ที่คอยทำหน้าที่กลั่นกรองข่าวสารหรือข้อมูลก่อนเผยแพร่ (Gate Keeper) เช่นเดียวกับสื่อมวลชนแขนงอื่น
3. ผู้คนส่วนใหญ่เคยชินกับการหาข้อมูลด้านแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง จากสื่อแขนงอื่น เช่น หนังสือเล่ม หรือการสอบถามจากผู้เชี่ยวชาญ เป็นต้น
4. รัฐบาลควรส่งเสริมให้ความรู้เกี่ยวกับการใช้และประโยชน์ของสื่ออินเทอร์เน็ตให้มากขึ้น เนื่องจากสื่อดังกล่าวสามารถประหยัดเวลาในการสืบค้นข้อมูล และการเดินทางได้เป็นอย่างดี

ข้อเสนอแนะของผู้วิจัย

การวิจัยในครั้งนี้มีข้อจำกัดด้านระยะเวลา และงบประมาณผู้วิจัยจึงศึกษาเฉพาะกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักศึกษาระดับปริญญาโท มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ดังนั้น การวิจัยครั้งต่อไป จึงควรศึกษาในด้านอื่นๆ เพิ่มเติม คือ

1. ควรมีการศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับกระบวนการการใช้สื่ออินเทอร์เน็ตในกลุ่มตัวอย่างอื่น ๆ ภายในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เช่น นักศึกษาปริญญาตรี , คณาจารย์ เป็นต้น เพื่อเป็นฐานข้อมูลในการส่งข่าวสารเพื่อการประชาสัมพันธ์ ตลอดจนการแจ้งข่าวสารความเคลื่อนไหวเกี่ยวกับมหาวิทยาลัย หรือการปรับประยุกต์ให้สอดคล้องกับรูปแบบการเรียนการสอนในปัจจุบันได้อย่างมีประสิทธิภาพ
2. ควรมีการศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับกระบวนการการใช้สื่ออินเทอร์เน็ตในเขตพื้นที่อื่น ๆ เช่น สถาบันการศึกษาอื่น , จังหวัดอื่น เป็นต้น เพื่อทราบพฤติกรรมการใช้สื่ออินเทอร์เน็ตของกลุ่มเป้าหมายในแต่ละพื้นที่ โดยฐานข้อมูลดังกล่าวจะก่อให้เกิดประโยชน์กับหน่วยงานภาครัฐและเอกชนในการกำหนดนโยบายและวางแผนการสื่อสาร
3. ควรมีการศึกษาเพิ่มเติมในเชิงลึกในประเด็นอื่น ๆ เช่น ความคาดหวัง และความพึงพอใจต่อการใช้อินเทอร์เน็ต ตลอดจนความสัมพันธ์ของสื่ออินเทอร์เน็ตกับศาสตร์แขนงอื่น ๆ เช่น อินเทอร์เน็ตกับการพัฒนาระบบวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ เป็นต้น
4. สืบเนื่องมาจากเทคโนโลยี และนวัตกรรมทางการสื่อสารมีการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาอย่างรวดเร็ว ดังนั้น จึงควรมีการติดตามและศึกษาเกี่ยวกับการใช้อินเทอร์เน็ตอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ เพื่อจะได้ทราบความเปลี่ยนแปลงของนวัตกรรมดังกล่าว ตลอดจนพฤติกรรมและวัตถุประสงค์ของการใช้อินเทอร์เน็ตของกลุ่มเป้าหมายในแต่ละกลุ่ม